

KĀ NOVĒRST ĢIMENES DĀRZIŅU PĀRVĒRŠANU APBŪVES ZEMĒ?

Izaicinājums

Ģimenes dārziņiem kā teritorijas kopumam ir būtiska loma pilsētas sociālā klimata un vides uzlabošanā, tomēr nereti tie tiek uzskatīti par nenožīmīgu, atsevišķos gabaliņos sadalītu vietu individuālai lietošanai. Kā mainīt attieksmi pret ģimenes dārziņiem, lai samazinātu draudus to likvidācijai?

Kā izcelt daudzveidīgās dārziņu funkcijas un iespējas, lai pārliecinātu politikas veidotājus un plānotājus par ģimenes dārziņu vērtību, kā arī nepieciešamību aizsargāt esošos dārziņus un veidot jaunas dārziņu teritorijas?

1. izaicinājums: Kādēļ zaļajām zonām tiek samazināti uzturēšanai pieejamie līdzekļi un tās tiek transformētas par apbūves teritorijām?

2. izaicinājums: Kādēļ ģimenes dārziņi ir vairāk pakļauti iespējamai apbūvēšanai un ir attīstītāju vairāk iekāroti vai arī pašvaldības skatījumā šķiet vieglāk aizstājami salīdzinājumā ar parkiem? Vai tādēļ, ka:

- Zemes vērtība naudas izteiksmē ir zināma, bet ģimenes dārziņu priekšrocības (bieži nav tirgus objekts) nav aprēķinātas naudā?
- Tie atrodas pilsētas centrālajās daļās vai nomalēs?
- Dārzkopji necenšas iegūt maksimālo ieguvumu no šo teritoriju daudzveidīgajām iespējām?
- Dārzkopju grupas neizmanto šo zemi kopā ar vietējiem iedzīvotājiem un nepietiekoši iesaistās attīstības politikas veidošanā?

Šī uzziņu lapa domāta gan dārzkopjiem, gan politikas veidotājiem. Dārzkopji atradīs informāciju, kā sekmīgāk strādāt gan dārza iekšienē, gan ārpus tā, lai kļūtu par neatņemamu un pozitīvu sabiedrības sastāvdaļu, savukārt politikas veidotāji atradīs informāciju par ģimenes dārziņu ieguldījumu vides kvalitātē un sabiedrības attīstībā.

2. attēls – Protestētāji pret kopienas dārza nošķūrēšanu Ņujorkā.
Foto: Verners Heidemans

3. attēls – Grīnvudas dārzu parks (De Hoge Weide) Utrehtā, Nīderlandē. Foto: AVVN

Padomi dārzkopjiem

- Nodibiniet dārzu biedrību.
- Veidojiet stipras kopienas, lai radītu un aizsargātu ilgtspējīgus dārzus.
- Izvēlieties prātīgus līderus un organizatorus.
- Sadarbojieties ar dažādām grupām un aizstāvības organizācijām.
- Izmantojiet sociālos medijus atbalstītāju loka paplašināšanai.
- Iegūstiet vietējā deputāta atbalstu.
- Aktivizējiet kaimiņus.
- Veidojiet kontaktus ar vietējiem uzņēmējiem.
- Sadarbojieties ar vietējām skolām, pulciņiem, bērnudārziem.
- Apkopojiet informāciju par ģimenes dārziņiem pilsētā.

4. attēls – Protestētāji pret kopienas dārza nošķūrēšanu Ņujorkā. Foto: Verners Heidemans

Padomi

- Ieteikums līderiem un organizatoriem: stipriniet dārza kopienu; komunicējiet, ieklausieties, strādājiet tā, lai darbi atbilstu vārdiem.
- Parādiet savas aktivitātes pievilcīgā gaismā un runājiet par tām pēc iespējas biežāk, dariet to dažādās auditorijās un grupās.
- Uzstādiet skaidrus mērķus, īstenojiet tos un dariet tos zināmus politiķiem.
- Īstenojiet inovatīvus projektus, piemēram, uzstādiet bišu stropus un kukaiņu mājiņas, veidojiet dīķus.
- Noformējiet savu organizāciju oficiāli, lai aktivitātes notiktu sadarbībā ar pašvaldību.
- Paskaidrojiet saviem biedriem darbības stratēģijas un parādiet, kā uzlabot darbību.
- Izskaidrojiet, kā varat palīdzēt pašvaldībai sasniegt tās ilgtspējīgos mērķus.
- Konsultējieties ar cilvēkiem, kas zina, kā atrisināt jūsu problēmas.

5. attēls – Jaunais dārzkopis darbojas. Foto: Verners Heidemans

Uzzini vairāk

Noderīgas saites

<http://www.urbanallotments.eu/>

<http://jardins-familiaux.org/>

<https://communitygarden.org/>

Atsauces:

Micheline Nilsen, (2014)
THE WORKING MAN'S GREEN SPACE, Allotment Gardens in England, France and Germany, 1870 – 1919 Univ. of Virginia Press

Lindsay Campbell and Anne Wiesen (2011) Restorative Commons: Creating Health and Well-Being through Urban Landscapes, USDA Forest Service Northern Research Station

Mark Gorgolewski, June Komisar and Joe Nasr, (2011) Carrot City – Creating Places for Urban Agriculture, The Monacelli Press

6. attēls – Bangladešas sievietes sagatavo savus dārziņus Ipsvīhā, Lielbritānijā.
Foto: Lielbritānijas Nacionālā Ģimenes dārziņu biedrība

7. attēls – Dārzkopji veido ligzdas savvaļas bitēm. Foto: Verners Heidemans

Informācija pārdomām politikas veidotājiem

10 svarīgākie punkti ģimenes dārziņu attīstīšanai un aizsargāšanai

Kādas ir ģimenes dārziņu un to biedrību īpašās vērtības?

- Zemas uzturēšanas izmaksas daudzfunkcionālām zaļajām teritorijām, kuras uztur dārzkopji.
- Apkaimes stiprināšana ar kopienas sociālajiem pasākumiem.
- Integrācijas un starpkultūru mijiedarbības līdzeklis.
- Svaigas pārtikas avots, īsu piegādes ķēžu radītājs un terapijas vieta.
- Kopīga dārzkopība māca demokrātiju: dārzu biedrības ir demokrātijas pamatlīmenis.
- Nodrošinājums grūtdieņu apgādei ar pārtiku.
- Bioloģiskās daudzveidības radītāji, kas dod mājvietu reģiona vecajām un apdraudētajām augu šķirnēm un apputeksnētājiem.
- Vieta sociāliem projektiem un sadarbībai, piemēram, ar skolām, bērnudārziem un dabas aizsargātāju grupām.
- Ģimenes dārziņi līdzsvaro pilsētas klimatu, regulējot gaisa temperatūru un infiltrāciju.
- Visiem izdevīga vieta: tā ir noderīga apkāmei, NVO, politiķiem, pašvaldībai.

Ieteikumi politikas pilnveidošanai

- Noskaidrojiet sava rajona dārziņu lietotāju mērķus un vajadzības.
- Identificējiet visas dārziņu teritorijas un reģistrējiet tos pilsētas plānā – padariet dārziņu likumīgus.
- Esiet gatavi noslēgt ilgtermiņa nomas līgumus ar dārziņu biedrībām.
- Kopā ar dārzkopju pārstāvjiem nodibiniet konsultatīvo padomi.
- Iesaistiet attīstības plānošanā dārzkopjus kā atsevišķu grupu.
- Kopā ar dārzkopjiem un apkaimi nosakiet noteikumus, lai par dārziņiem varētu priecāties arī apmeklētāji, lai tajos nodrošinātu drošību un novērstu zādzības un vandālismu.
- Samaziniet birokrātiju pārvaldībā.

8. attēls – Muzikāls notikums Langemarkas ģimenes dārziņu sakņu dārzā Minsterē, Vācija.
Foto: Vilma Vepelmane, Kulturgrun

Uzzini vairāk

Piemērs

Ģimenes dārziņu teritorija "Grīnvudas parks" Utrehtā (Nīderlande) ir jauna vieta, kuru plānoja ainavu arhitekts, lai dizainā apvienotu darbu un atpūtu. Tas kļuva par unikālu parku unikālā vietā. Dārziņi atrodas ap astoņām nelielām biroju ēkām. Tas ir brīnišķīgs parks gan dārzkopjiem, gan tuvumā strādājošiem cilvēkiem, gan tuvējās apkaimes iedzīvotājiem. Parks ir atvērts no saullēkta līdz saulrietam, un tajā ir īpašas daļas, piemēram, kukaiņu dārzs, komposta dārzs, krūmāji putniem, pārtikas bankas dārzs, varžu dīķis, insektu sienas utt.

9. un 10. attēls - Grīnvudas dārzu parks Utrehtā, Nīderlandē. Foto: AVVN

AUTORI

Ans Hobbelink¹, AVVN, National Federation of Allotment and Leisure Gardens, Netherlands.

Malou Weirich, Office International du Coin de Terre et des Jardins Familiaux

Nazila Keshavarz, ILS - Research Institute for Regional and Urban Development

Simon Bell, Estonian University of Life Sciences

Werner Heidemann, German Allotment Federation

¹autors saziņai: ahobbelink@yahoo.co.uk

TULKOJUMS UN NOFORMĒJUMS LATVIEŠU VALODĀ

Kristīne Āboliņa², Latvijas Universitāte

Alisa Koroļova, Rīgas Tehniskā Universitāte

Madara Lece, Latvijas Universitāte

²autors saziņai: kristine.abolina@lu.lv

UZZIŅU LAPA | 1. IZDEVUMS | LATVIEŠU VALODĀ | PUBLICĒTS TIEŠSAISTĒ 2016. GADA 1. DECEMBRĪ

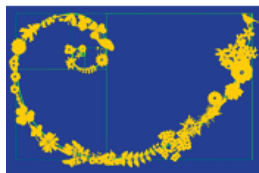

COST (European Cooperation in Science and Technology) ir starptautiskās sadarbības atbalsta programma, kas izveidota, lai Eiropas līmenī atbalstītu zinātnieku un pētnieku sadarbību dažādās zinātnes un tehnoloģijas attīstības jomās. Programmas mērķis ir atbalstīt galvenokārt pirms-konkurences pētniecību, kā arī pētījumus, kas risina aktuālas sabiedrības problēmas.

www.cost.eu

COST programmu finansē Eiropas Savienības pētniecības un inovācijas atbalsta programma "Apvārsnis 2020"

Pateicība

Šī uzzīņu lapa balstās uz COST akcijas TU1201 projekta "Ģimenes dārziņi Eiropas pilsētās" izstrādātajiem materiāliem.

www.urbanallotments.eu

Pievienojies pilsētas dārziem Eiropā

<https://www.facebook.com/groups/825421310826607/>